

ПРОУЧВАНЕ НАГЛАСИТЕ НА СТУДЕНТИ – БЪДЕЩИ УЧИТЕЛИ ОТНОСНО ОБУЧЕНИЕТО В ЕЛЕКТРОННА СРЕДА ПО МУЗИКАЛНОПЕДАГОГИЧЕСКИ ДИСЦИПЛИНИ

Доц. д-р Пенка Марчева

ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ – Педагогически колеж – Плевен

Резюме. В публикацията са представени резултатите от изследване, направено сред студенти от педагогически специалности в различни висши училища (ВУ) в България, относно нагласите, свързани с обучението им по дисциплини от музикалнопедагогическия цикъл в електронна среда. Чрез проучването се установява както количественото участие на бъдещи педагози в образователен процес, реализиран в дигитална среда, така също се проучва и удовлетвореността им по отношение използването на разнообразни ресурси. Анализирани са нивото на достъпност на различни по вид средства за комуникация с преподавателите, сравнена е степента на интензивност на музикалнообразователния процес, провеждащ се в присъствена форма и с отдалечен достъп в електронна среда.

Ключови думи: студенти педагози; музикалнопедагогически дисциплини; електронно обучение; електронна среда

1. Въведение

Подготовката на педагогическите специалисти във ВУ е обект на наблюдение от цялото общество – родители, образователни институции, административни структури, чиято дейност пряко кореспондира с обучението и възпитанието на съвременните деца. С основание И. Начева отбелязва, че „в съвременния свят предизвикателство към образованието са проблемите на различността, произтичащи от факта, че децата, притежаващи разнообразни способности и потребности, имат необходимост от благоприятни възможности за тяхното развитие“ (Nacheva 2019). Следователно е необходимо учителите да са подготвени за това предизвикателство. Според R. Penkova подготовката на бъдещите педагози трябва да бъде „ориентирана към изискванията на обществото и стандартите на съвременния образователен процес, които предполагат използването на нови методически подходи, имащи за цел обръщане на фокуса на образованието от увеличаване количеството натру-

пани знания към формиране на компетентности. Ето защо е важно не толкова уменията за опериране със собствените знания, колкото готовността те да бъдат обновявани и приспособявани към новите потребности на пазара на труда“ (Penkova 2020).

Една от възможностите в тази посока се предоставя от използването на информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в подготовката на бъдещите учители. Този процес е нормативно обоснован чрез Стратегията за ефективно прилагане на информационни и комуникационни технологии в образованието и науката на Република България (2020)¹⁾. В нея е подчертана ролята на ИКТ в образователния процес във висшите училища: „висшето образование не е цел, а средство за придобиване на нови знания и умения, по-добра социална реализация и в крайна сметка – по-високо качество на живот. В този смисъл, една иновативна и модернизирана, базирана на ИКТ система на висше образование би имала оздравителен ефект за икономиката, като цяло, тъй като ще предостави на студентите по-информиран избор, по-гъвкави форми на обучение и по-висока степен на задоволеност на очакванията им за качествено образование и персонална реализация“.

Целта на статията е да бъдат представени резултатите от изследване, направено сред студенти от педагогически специалности в различни ВУ в България, относно нагласите им, свързани с обучението им по музикалнопедагогическите дисциплини в електронна среда.

Идеята е да се установи не само количественото участие на бъдещи педагози в процеса на обучение в дигитална среда в разглеждания аспект, но и да се проучи удовлетвореността им по отношение използването на различните видове ресурси. От съществено значение е да се анализира нивото на достъпност до разнообразни по вид средства за комуникация с преподавателите, да се сравни степента на интензивност на музикалнообразователния процес, провеждащ се в присъствена форма и с отдалечен достъп в електронна среда.

Изследването, чиито резултати са представени и анализирани в публикацията, е осъществено с ясната идея, че тази форма на обучение на бъдещи педагози по музикалнопедагогическите дисциплини не може да замени напълно образователния процес, в който студенти и преподаватели си взаимодействат в реална учебна среда, обменят идеи и опит.

2. Теоретични аспекти на изследваната проблематика

По своята същност нагласата е „относително устойчива привична вътрешна насоченост или предразположение на човека към определен тип реагиране, която определя действията и преживяванията и най-общо може да се тълкуват като звено посредник между стимула и реакцията“ (Dilova et al. 1989). Разглеждайки особеностите на смисловите нагласи на учителите, I. Ivanov се позовава

на дефиницията на G.Piryov и L. Desev за това понятие. Според тях нагласата е „отношение на личността към дадена ценност и стремеж да се постигнат цели, ориентирани към нея“. По същество нагласата се проявява в „готовност за извършване на дадена дейност по определен начин“ (Ivanov 1996).

Следователно от цитираните възгледи за същността на нагласата може да се направи изводът, че тя се отличава с насоченост, изразяваща се в проява на отношение към определена дейност и/или постигане на дадена цел. В настоящата публикация се проучват нагласите на бъдещи учители, свързани с обучението им по музикалнопедагогически дисциплини в електронна среда. От това произтича и необходимостта за терминологичното обосноваване на това понятие.

В съвременната научнопедагогическа литература понятията „електронна образователна среда“ и „дигитална образователна среда“ се използват като тъждествени. Доказателство за това са следните възгледи. Според S. Lazarova „Дигиталната образователна среда се използва като средство за създаване на лична свобода за всеки обучаван, който ще може да учи в удобно за него време и с използване на най-подходящия за него персонален стил на учене. Ролята на учителя е да оказва влияние върху използване на тази свобода, като предлага различни начини за трансфер на знания и стилове на учене. С други думи, това е добре обмислен процес, който се предлага на студентите, като се разчита на тяхната мотивация и ангажираност“ (Lazarova & Lazarov 2014). Наличието на дигитална образователна среда е ключов фактор за реализация на дигитално обучение, което се разглежда като „свързано с практиката разпространяване на знания, както и използване на информационните и комуникационните технологии и цифрови средства във всекидневния живот и преподавателските практики“⁽²⁾ (Dado & Beheshti 2009).

Според R. Peycheva-Forsayt на „електронната среда се възлагат основните образователни функции в цялостния процес на обучение, а именно, в нея и чрез нея се осъществява и подпомага ученето на студентите и се опосредства тяхното педагогическо взаимодействие с учебните ресурси и материали, с другите студенти и с преподавателите в процеса на реализиране на образователните цели на курса“⁽³⁾. Тя прави разграничение между „електронно онлайн обучение и подпомогнато от технологиите учене“, като подчертава, че електронна среда е присъща за първия вид обучение.

Цитирането на тези два възгледа е в подкрепа на разбирането за смисловото препокриване на двете понятия (електронна среда и дигитална образователна среда), които ще се използват като тъждествени в настоящата публикация.

Въпросът за ролята на ИКТ в подготовката на педагогически специалисти има своя запазена територия в съвременната педагогическа наука. Според O. Zvereva „информационните технологии в учебния процес способстват повишение на мотивацията на студентите, предизвикват интерес и самостоя-

телно търсене на материали, създават умения за работа с първоизточници и критическо осмисляне на осмисляне на текстове“ (Zvereva 2016).

В този аспект е и тезата на К. Solakova. В монографията си „Педагогическото образование в сферата на изкуството“ тя подчертава, че „електронното обучение... променя учебната среда като начини за съхраняване на информация, реализирането на учебни дейности, връзките между един и много обучаеми, между обучаемите и преподавателя, между учещата се общност и учебните ресурси“ (Solakova 2015).

Интересно за настоящата статия е мнението на Yu. Dmitriev. Според него „информационните технологии не заменят традиционните форми и методи на обучение, а се съчетават органично с него. Те издигат образователния процес на по-висока степен по отношение на качеството“ (Dmitriev 2015). С основание може да се твърди, че това научно мнение е логическо продължение, а не антитеза на идеята за ролята на ИКТ в образователния процес, която не бива да се абсолютизира.

Фокус на статията е анализиране и интерпретиране на резултатите от проучване на нагласите, отнасящи се до електронното обучение на студенти – бъдещи педагози по музикалнопедагогическите дисциплини в различни ВУ в България.

3. Дизайн на изследването

Представените опорни концептуални пунктове са основа за поставяне на изследователска цел на проучването, която е:

– да се получи обективна информация за нагласите на бъдещите учители, свързани с подготовката им по музикалнопедагогически дисциплини в електронна среда, като по този начин се потърсят възможности за подобряване на резултатите от провеждането ѝ.

Задачите на изследването, произтичащи от формулираната цел, са:

1. Да се създаде анкетна карта за оценяване нагласите на бъдещите учители от обучението им в електронна среда във ВУ по музикалнопедагогическите дисциплини;

2. Да се конструира извадка за изследване, която отговаря на изискванията за достоверност, обем и представителност;

3. Да се реализира проучване на удовлетвореността на целевата група в съответствие с изследователския инструментариум;

4. Да се извърши първична обработка на емпиричните данни от изследването;

5. Да се осъществи количествен и съдържателен анализ на резултатите от проучването.

Обект на изследване са студенти – бъдещи педагози, от различни ВУ в България, в които се провежда обучение в електронна среда в летния семес-

тър на академичната 2019/2020 година по дисциплини от музикалнопедагогическия цикъл.

Предмет са нагласите относно удовлетвореността на студенти – бъдещи учители от електронно музикалнопедагогическо обучение.

Методиката на изследването включва прилагане на следния инструментариум:

– теоретично проучване на научнопедагогическата литература, относно основните понятия;

– анонимна анкета за студенти от различни ВУ в България, която включва четири твърдения, свързани с деклариране на доброволно желание за участие в анкетата и съгласие за използване на получените данни за целите на изследването, седем въпроса, отнасящи се до удовлетвореността от музикалнопедагогическото обучение на бъдещите учители, проведено в електронна среда през летния семестър на академичната 2019/2020 година, както и два въпроса, чрез които е необходимо да се получи информация за образователно-квалификационната степен (ОКС) и образователната институция на анкетираните;

– количествен и съдържателен анализ на емпиричните данни.

В **извадката**, чрез която е реализирано изследването, участват 248 студенти от различни ВУ в България:

– ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ – Педагогически факултет, Филиал Враца, и Педагогически колеж – Плевен;

– НМА „Проф. Панчо Владигеров“;

– АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“;

– ШУ „Епископ Константин Преславски“;

– Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас;

– Югозападен университет „Неофит Рилски“;

– СУ „Климент Охридски“ и др.

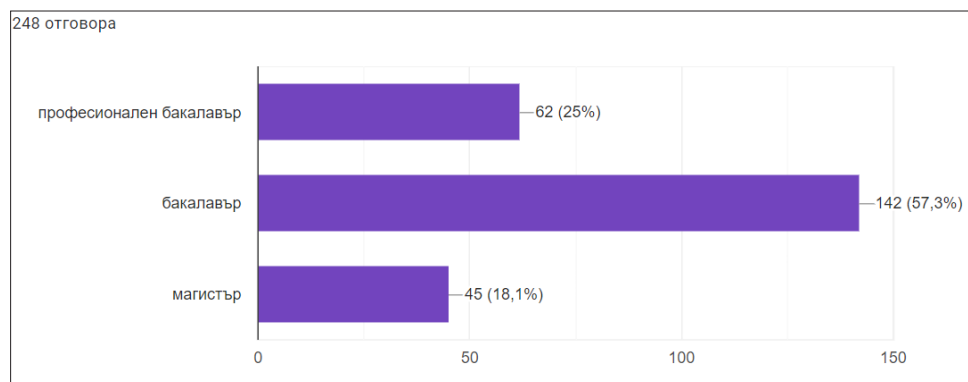
В таблицата са представени броят на студентите от различните ВУ, участвали в изследването, както и процентният дял от цялата извадка.

Таблица 1. Брой на студентите, участвали в изследването

Висше училище	Брой студенти, участвали в изследването
ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ – Педагогически факултет – Педагогически факултет	56 (22,6%)
ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ – Филиал, Враца	13(5,2%)
ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ – Педагогически колеж, Плевен	81(32,7%)
Югозападен университет „Неофит Рилски“	34 (13,8%)

Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство „Асен Диамандиев“	30 (12%)
Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“	25 (10,1%)
Софийски университет „Св. Климент Охридски“	3 (1,2%)
Други университети (Бургаски университет „Асен Златаров“, НМА „Панчо Владигеров“ и др.)	6 (2,4%)

Представянето на анкетираните, чрез които е реализирано проучването, предполага и включване на информация относно тяхната ОКС. Разпределението на студентите по този показател е онагледено чрез диаграмата, която следва:

Фигура 1. Образователно-квалификационна степен на участващите в изследването

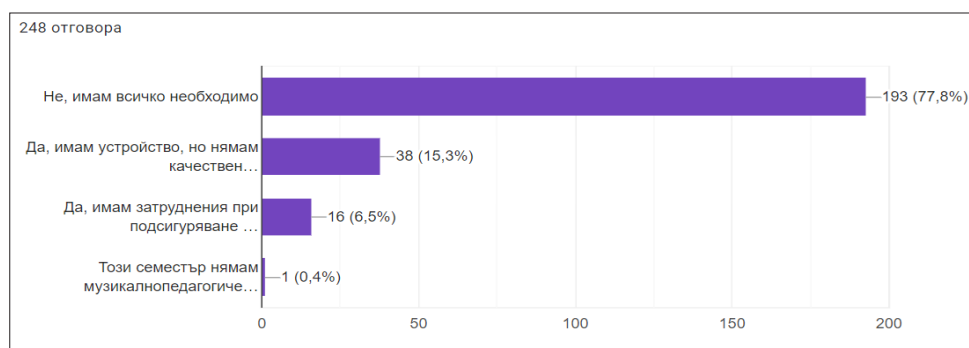
Най-голям дял от анкетираните принадлежи на студентите от ОКС бакалавър, което е разбираемо, тъй като единствено в Педагогически колеж – Плевен, се обучават студенти с ОКС професионален бакалавър. Процентите резултати, превишават 100 с 0,4, тъй като 1 студент е отбелязал две ОКС – бакалавър и магистър.

4. Количествен и съдържателен анализ на получените резултати от изследването

Чрез първия въпрос („Провежда ли се обучение в електронна среда по музикалнопедагогически дисциплини във Вашия университет?“) се установява, че 95,6% (237 студенти) са участници в такава форма на образователен процес. 10 студенти (4%) са отговорили, че във ВУ, в което се обучават, не се провежда обучение в електронна среда по музикалнопедагогическите дисциплини, 1 студент (0,4%) отговаря, че предполага, че се провежда такова обуче-

ние. Получените резултатите са основание за твърдението, че почти всички от анкетиранияте се включат в образователен процес в дигитална среда, свързан с подготовката на бъдещите учители по отношение на образователния процес по музика.

Логичният въпрос, който следва да бъде поставен, се отнася до техническата обезпеченост, притежавана от студентите. На въпрос 2 („Имате ли затруднения при осигуряване на устройство и интернет връзка за Вашето обучение по музикалнопедагогическите дисциплини?“) 77,8% от анкетиранияте (193 обучаеми) отговарят, че имат всичко необходимо, което се вижда от фигура 2.

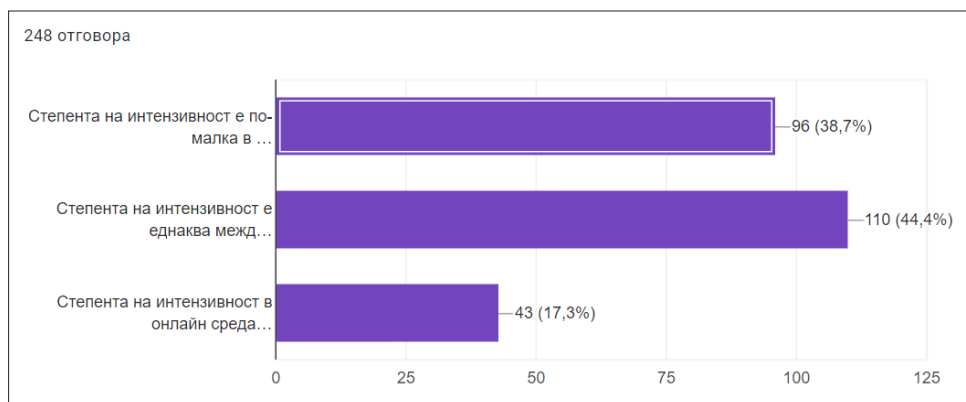
Фигура 2. Резултати, свързани с техническата обезпеченост на студентите по отношение на обучението в електронна среда

От информацията, представена чрез фигура 2, се констатира, че 15,3% (38) от бъдещите педагози нямат достъп до качествена интернет връзка, 6,5% (16 студенти) имат затруднения с подсигуряването на средствата, изграждащи дигитална среда.

Интерес представляват резултатите, свързани с въпроса за средствата на комуникация с преподавателите, които бъдещите учители използват в процеса на общуване с тях. От отговорите към него („Какви средства за комуникация с преподавателите от Вашето висше училище използвате?“) се разбира, че най-много студенти – 39,1%, използват чат в платформа за онлайн обучение. 37,1% комуникират с преподавателите чрез служебен имейл, което показва, че при повече от 1/3 от тях образователният процес протича асинхронно. За 12,9 % доминиращо комуникационно средство е Facebook група, а останалите 11,9 % се възползват от технологични възможности като Viber, Zoom, Google Classroom и др.

Данни от отговорите на четвърти въпрос („По колко време средно на ден работите в онлайн среда (включително гледане на образователни ресурси, присъствие във виртуални аудитории, изпълнение на поставени от препода-

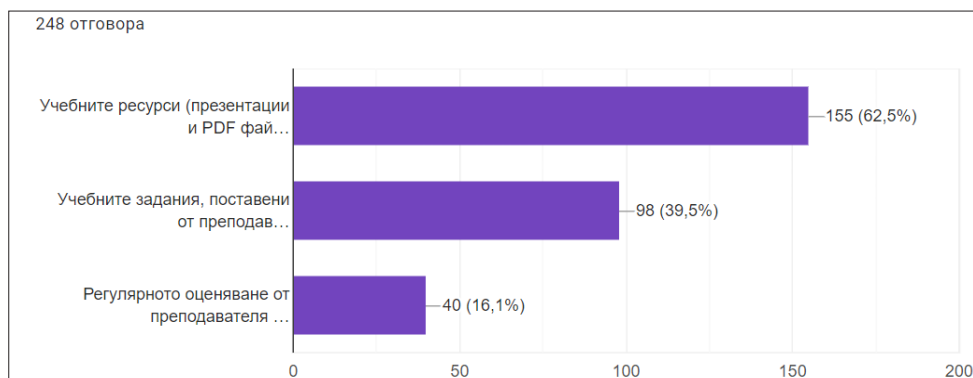
вателите задачи за самоподготовка?“) – отговорите, които са в астрономическо време, се интерпретират чрез следните процентни изчисления: повече от 34,7% (86 студенти) работят до 2 часа на ден. Приблизително толкова – 35,9% (89 обучаеми), отделят за своята подготовка по музикалнопедагогическите дисциплини в електронна среда около 3 часа на ден. 20,6% (51) от бъдещите педагози не работят всеки ден, а 8,9% (22) посочват друга опция на заетост, без да конкретизират. Нивата по този показател (заетост) са пряко обвързани със степента на интензивност на обучение, която се проучва чрез въпрос 5 (Как оценявате степента на интензивност на музикалнопедагогическото си обучение в електронна среда в сравнение с това, което имахте в присъствена форма?).

Фигура 3. Резултати, свързани със сравнение на степента на интензивност на обучение

Интересно е становището на студентите относно сравнението на степента на интензивност в обучението им по музикалнопедагогическите дисциплини. Почти половината от тях – 44,4% (110 обучаеми), смятат, че тя е еднаква в условията на присъствено обучение и образователен процес, реализиран в електронна среда. 38,7% са на мнение, че интензивността на дигиталното обучение е по-малка, а 17,3 %, че интензивността е по-голяма в процеса на обучение в електронна среда.

Във фигура 4 са представени резултатите на въпрос 6 („Кой от основните елементи на музикалнопедагогическото обучение в електронна среда Ви удовлетворява в най-висока степен?“). Отговорите представят степента на удовлетвореност на анкетираните студенти по отношение на основните елементи на обучението, реализиращо се в електронна среда.

Фигура 4. Резултати, представящи степента на удовлетвореност от качеството на основните елементи на обучението в електронна среда

От получените резултати, онагледени чрез фигура 4, се вижда, че най-висока е степента на удовлетвореност от качеството на предоставените учебни ресурси. Те са ключов елемент при реализацията на обучението в електронна среда по музикалнопедагогическите дисциплини. Доказателство за това твърдение е полученият резултат от 62,5% (155 студенти). Практиката показва, че чрез дигиталните технологии, използвани в обучението, отнасящо се до преподаването на музика, се променя взаимодействието студент – преподавател – музикална творба. Създават се възможности за моделиране на музикални явления и стимулиране на мотивацията и активността на обучаемите чрез включване на различни формати – аудио и видео файлове, симулации, създаване на продукти, предполагащи наличие на специфични музикални и творчески способности.

С повече от 20% е по-ниска степента на удовлетвореност от качеството на учебните задания, поставени от преподавателите, която е обвързана с отговорите на 39,5% (98 студенти). Този резултат е основание за констатацията, че е необходимо да се търсят повече възможности от преподавателите за подобряване способностите им за създаване и поставяне на студентите на задания с продуктивен характер.

Регулярното оценяване от преподавателя е причина за удовлетвореност само при 16,1% (40 обучаеми), което може да се интерпретира в два аспекта:

- недостатъчна системност при оценяване постиженията на студентите в процеса на обучение в електронна среда по дисциплини от музикалнопедагогическия цикъл;
- нежелание на студентите да бъдат оценявани редовно.

Следващият въпрос (7), отнасящ се до степента на удовлетвореност от участието на бъдещите педагози в музикалнообразователен процес и осъ-

ществуващ се в дигитална среда, може да се разглежда като обобщаващ. Той е тясно обвързан с представените до момента аспекти на изследването:

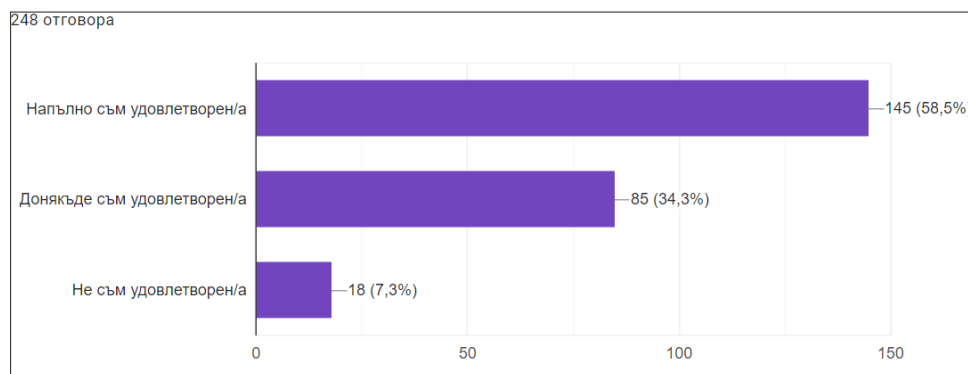
- нагласите на студентите по отношение на различни страни на обучението в дигитална среда;

- наличие на необходимата техническа „инфраструктура“ – технически средства, интернет връзка, различни технологии за комуникация с преподавателите;

- степен на интензивност;

- качество на елементите на обучение – ресурси, задания и оценяване.

Резултатите от отговорите към 7-и въпрос („В каква степен сте удовлетворен/а от музикалнопедагогическото си обучение в електронна среда?“), представени във фигура 5, показват, че повече от половината бъдещи учители 58,5% (145) са напълно удовлетворени. 34,3% (85), което е повече от 1/3 от студентите, са удовлетворени на някакво ниво, което, въпреки че не се определя като пълна удовлетвореност, е възможно да се интерпретира като положителна нагласа. 7,3% (18 студенти) са позиционирали своята нагласа в последното ниво – на неудовлетворение. Тези отговори са визуализирани във фигура 5.

Фигура 5. Резултати, представящи степента на удовлетвореност от музикалнопедагогическото обучение в електронна среда

5. Изводи

Резултатите от представеното изследване са основа за следните изводи.

1. Почти 90% от студентите – бъдещи педагози, изразяват удовлетвореност или оценяват по-скоро положително участието си в музикалнообразователен процес, реализиран в електронна среда.

2. По-голяма част от тях (повече от 70%) притежават необходимите технически средства за осъществяване на дигитално обучение, но останалите

изпитват затруднения в този аспект. Следователно е необходимо да се потърсят допълнителни възможности от страна на ВУ за осигуряване на достъп до технически средства и интернет връзка на обучаемите, които имат нужда.

3. С най-висок дял в удовлетвореността на бъдещите учители, от гледна точка на елементите на електронната среда на обучение, се открояват учебните ресурси, а с най-нисък – регулярното оценяване от преподавателя. Следователно са налице предпоставки за търсене на допълнителни възможности за системно и обективно оценяване постиженията на обучаемите от страна на преподавателите във ВУ.

4. Впечатление прави богатият арсенал от електронни технологии за комуникация на студентите с преподавателите, което може да се приеме като доказателство за сравнително високото ниво на дигиталните умения на бъдещите учители, както и сравнително интензивно общуване в отношението „обучаем – обучаващ“.

6. Заключение

Проучването на нагласите на студентите – бъдещи учители, които ще преподават музика в различни образователни институции, е основание да се потърсят онези фактори и условия, които могат да съдействат за подобряване на обучението им в електронна среда. Безспорно е, че този вид образователен процес предоставя повече възможности за личен избор по отношение на времето и стила на учене за всеки обучаем. Независимо от високата степен на удовлетвореност на студентите не се отрича присъствената форма на обучение. Тя създава възможности за реално педагогическо взаимодействие, реализиращо се чрез обмен на идеи, модели на поведение, личен опит, които са от съществено значение за формиране на социалния и професионалния статус на бъдещите учители. Може би начините за повишаване качеството на подготовка им е в умелото съчетание на двете форми, предвид социалните предпоставки към момента на обучение на студентите и техните индивидуални особености.

БЕЛЕЖКИ

1. Стратегия за ефективно прилагане на информационни и комуникационни технологии в образованието и науката на Република България (2020). Достъпно на https://www.mon.bg/upload/6543/strategia_efektivno_ikt_2014_2020.pdf
2. Dado, E. and Beheshti, R. Digital Learning Environments for Joint Master in Science Programmes in Building and Construction in Europe: Experimenting with Tools and Technologies. – Proceedings of world academy of science, engineering and technology, volume 37, january 2009, 2009, p.440 – 447. Retrieved from: <https://>

publications.waset.org/9848/digital-learning-environments-for-joint-master-in-science-programmes-in-building-and-construction-in-europe-experimenting-with-tools-and-technologies

3. Пейчева-Форсайт, За качеството на електронното обучение. Достъпно на: http://nis-su.eu/Documents/Papers/Peytcheva-Forsyth_Statia.pdf

ЛИТЕРАТУРА

- Дилова, М., Николова, Г., Ценова, Б., Попова, & Атанасов, А., 1989. *Речник по психология*. София: Наука и изкуство.
- Дмитриев, Ю., 2015. Совершенствование информационной компетентности будущих преподавателей. *Нижегородское образование*, **3**, 135 – 139.
- Зверева, О., 2016. *Информационно-компьютерные технологии в подготовке специалистов. Теория и практика на психолого-педагогическата подготовка на специалиста в университета*. Гарово: Експрес.
- Иванов, И., 1996. Някои особености на смисловите нагласи на учителите. *Педагогика*, **6**, 62 – 70.
- Лазарова, С. & Лазаров, Л., 2014. Обучение и технологии. *Педагогически алманах*, **1**, 162 – 186.
- Начева, И., 2019. Развитие на логико-математическа интелигентност при ученици от начална училищна възраст чрез музикални графично-символни модели. В: *Актуални политики и практики в образованието (сборник с доклади от научно-практическа конференция)* (с. 238 – 244). Плевен: Педагогически колеж.
- Пенкова, Р., 2020. *Театралнопедагогическото взаимодействие като основа на анимативния подход в образователния процес по български език и литература в началното училище (през погледа на бъдещи и настоящи учители)*. Пловдив: Астарта.
- Солакова, К., 2015. *Педагогическото образование в сферата на изкуството – теоретико-приложни аспекти*. Пловдив: Астарта.

REFERENCES

- Dilova, M., Nikolova, G., Tsenova, B. & Atanasov, A., 1989. *Rechnik po psihologiya*. Sofia: Nauka i izkustvo.
- Dmitriev, Yu., 2015. Sovershenstvovanie informatsionnoy kompetentnosti budushtih prepodavateley. *Nizhgorodskoe obrazovanie*, **3**, 135 – 139.
- Ivanov, I., 1996. Nyakoi osobenosti na smislovite naglasi na uchitelite. *Pedagogika*, **6**, 62 – 70.
- Lazarova, S. & Lazarov, L., 2014. Obuchenie i tehnologii. *Pedagogicheski almanah*, **1**, 162 – 186,

- Nacheva, I., 2019. Razvitie na logiko-matematicheska inteligentnost pri uchenitsi ot nachalna uchilishtna vazrast chrez muzikalni grafichno-simvolni modeli. V: *Aktualni politiki i praktiki v obrazovaniето (sbornik s dokladi ot nauchno-prakticheska konferentsiya* (p. 238 – 244). Pleven: Pedagogicheski kolej.
- Penkova, R., 2020. *Teatralnopedagogicheskoto vzaimodeystvie kato osnova na animativniya podhod v obrazovatelniya protses po balgarski ezik i literatura v nachalnото uchilishte (prez pogleda na badeshti i nastoyashiti uchiteli)*. Plovdiv: Astarta.
- Solakova, K., 2015. *Pedagogicheskoto obrazovanie v sferata na izkustvoto – teoretiko-prilozhni aspekti*. Plovdiv: Astarta.
- Zvereva, O., 2016. *Informatsionno-kompyuterne tehnologii v podgotovke spetsialistov. Teoriya i praktika na psihologo-pedagogicheskata podgotovka na spetsialista v universiteta*. Gabrovo: Eks-pres.

A STUDY OF THE ATTITUDES OF STUDENTS – TEACHER TRAINEES TOWARDS EDUCATION IN MUSIC PEDAGOGICAL DISCIPLINES IN AN ELECTRONIC ENVIRONMENT

Abstract. The purpose of the publication is to present the results of a survey conducted among students of pedagogical disciplines in various universities in Bulgaria, regarding their attitudes to teaching music pedagogy in an electronic environment. The idea is to establish not only the quantitative participation of future pedagogues in the process of music pedagogical education in a digital environment, but also to study their satisfaction with the use of different types of resources. It is essential to analyze the level of accessibility to different types of means of communication with teachers, to compare the degree of intensity of the music education process, conducted face-to-face and remotely in an electronic environment.

Keywords: students – teacher; music pedagogical disciplines; electronic environment; electronic education

✉ **Dr. Penka Marcheva, Assoc. Prof.**

Web of Science Researcher ID: AAA-3155-2020

Pleven College of Education

University “St. Cyril and St. Methodius”

Pleven, Bulgaria

E-mail: penka.marcheva@ts.uni-vt.bg